

Tárgytematika / Course Description Környezeti adatbázisok

AJNB_KMTM012

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Zseni Anikó

Félév / Semester: 2024/25/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A környezet-állapot értékeléséhez szükség van folyamatos adatgyűjtésre és azok elemzésére. A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a környezeti adatokat gyűjtő hatóságokat, hivatalokat, intézményeket, szervezeteket és az általuk gyűjtött adatfészeket a földtani közegről, talajról, vízről, levegőről, élővilágról, épített környezetről, valamint betekintést nyerjenek a környezetvédelmi adatszolgáltatásba.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A félév során az alábbi témakörök feldolgozása történik meg:

1. Adatelemzési alapismeretek: Környezetvédelmi alapelvek, környezeti adatok, Aarhusi egyezmény, adatgazda, stakeholder, általános adatelemzési alapismeretek és eljárások.
2. Földtani és talajtani adatok és adatbázisaik: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, Digitális Kreybig Talajinformációs Rendszer, AGROTOPO, Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszer (TIM), MePAR - Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer.
3. Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer: Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR), hulladékgazdálkodás (EHIR), levegőtisztaság-védelem (LAIR), felszíni vízvédelem (FEVISZ), felszín alatti víz- és földtani közeg védelem (FAVI), európai szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartás (E-PRTR), természetvédelem (TIR).
4. Levegőminőségi és légszennyezettségi adatok: Hazai és nemzetközi emissziós/immissziós adatgyűjtő és értékelő rendszerek, Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM), Központi Statisztikai Hivatal (KSH), EU-s adatbázisok.
5. Üvegházhatású gázleltárkészítési gyakorlat: A klímavédelem helye a települési tervezésben és stratégiaalkotásban,

Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP), Települési Klímastratégia, adatbázisok az üvegházhatású gázemisszióra vonatkozóan.

6. Felszíni és felszín alatti vízminőségi adatok: Víz adatbázisok és monitoring rendszerek, vízrajzi monitoring hálózat, hidrometeorológiai adatok, VGT-3, Szigetközi Ökológiai Monitoring.

7. Települési környezetvédelmi adatok, épített környezeti adatok: Központi Statisztikai Hivatal települési adatai, épített környezet adatai, környezeti infrastruktúra adatai, Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR), TÉRPORT, Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TESZIR).

8. Élővilág és természetvédelmi adatok: Erdészeti Mérő- és Megfigyelő Rendszer, Erdővédelmi Mérő és Megfigyelő Rendszer, Erdőleltár, Erdőkár térkép, Országos Vadgazdálkodási Adattár, Nemzeti Biodiverzitás-monitorizó Rendszer, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) és MME Monitoring Központ adatai, MME Madáratlasz Program, Magyarország Élőhelyeinek Térképi Adatbázisa (MÉTA program), Természetvédelmi Információs Rendszer, Natura 2000 térképi adatbázis, TÁRKI Társadalomtudományi Adatbank.

9. Környezetvédelmi bevallások és gyakorlat: Környezetvédelmi bevallások, Nemzeti Jogszabálytár, OKIRkapu.

10. A fenntartható fejlődés indikátor adatai: EUROSTAT és KSH adatbázis a fenntartható fejlődés indikátorairól, Magyarország SDG profilja.

11. A körforgásos gazdaság mutatószámai: A körforgásos gazdaság mutatószámai, indikátorai.

12. A hallgatói tanulmányok prezentálása.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Az aláírás feltételei a következők:

- a tanórák min. 80%-án való részvétel (megengedett maximális hiányzás 3 alkalom);
- a félév közti zárthelyi dolgozat legalább 60%-os teljesítése;
- az önálló, egyénileg kidolgozandó feladatból készített tanulmány beadása;
- az önálló, egyénileg kidolgozandó feladatból készített tanulmányból prezentáció tartása.

A zárthelyi dolgozat megírása: a dolgozat várható időpontja a szorgalmi időszak 13. heti előadás időtartamának kerete, ahol a teljes féléves tananyag (1.-12. hét) kerül számonkérésre!

A zárthelyi dolgozat témaköre: a gyakorlati anyagok és az 1-12. heti előadásai, kiegészítő anyagai (Lexikális kérdések (5 db), célirányzott kérdések és a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazása (15 db))

A javító/pót zárthelyi dolgozat megírása: a dolgozat várható időpontja a szorgalmi időszak 14. heti előadás

időtartamának kerete, ahol a teljes féléves tananyag (1.-12. hét) kerül számonkérésre!

A javító/pót zárthelyi dolgozat témaköre: a gyakorlati anyagok és az 1-12. heti előadásai, kiegészítő anyagai (Lexikális kérdések (5 db), célirányzott kérdések és a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazása (15 db)).

Osztályzat kialakításának módja:

A szorgalmi időszakban maximálisan szerezhető pontszám: 50 pont

Ebből a zárthelyi dolgozat: 15 pont

Önálló tanulmány: 30 pont

Prezentáció, hallgatói beszámoló: 5 pont

- 0-24 pont: Elégtelen (1) - Aláírás megtagadva
- 25-31 pont: Elégséges (2)
- 32-37 pont: Közepes (3)
- 38-44 pont: Jó (4)
- 45-50 pont: Jeles (5) Mivel a kurzuson folyamatos számonkérés történik, a vizsgaidőszakban NEM kerül meghirdetésre vizsgaalkalom!

Az önálló hallgatói feladat:

Tanulmány és hozzá tartozó előadás elkészítése és prezentálása.

A hallgatók a félév során azt tanulják meg, hogy a környezet állapotának elemzéséhez, értékeléséhez milyen emissziós és immisziós adatokat és hol találhatnak meg az interneten és már forrásoknál. Ennek megfelelően a beadandó dolgozatban egy tetszőlegesen (a hallgató által, de a tárgyfelelős jóváhagyásával) kiválasztott település vagy településrész környezeti adatait kell feldolgozni: a föld, talaj, víz, levegő, élővilág, épített környezet adatforrásai közül a településre releváns idősoros adatokat és egyéb környezeti információkat a hallgató kikeresi, majd táblázat, grafikon, egyéb formában feldolgozza, és ez alapján rövid értékelést ír. Fontos, hogy az adatok forrását minden esetben jelölnie kell. Mindehhez szüksége van a tanórák során átadott információkra.

Az egyénileg kidolgozott 25-30 oldalas dolgozat és a hozzá tartozó powerpoint prezentáció beadási határideje a szorgalmi időszak utolsó előtti hetének tanórája.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

A gyakorlatok tananyagának powerpoint prezentációi (a tárgy Moodle oldalán).

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Szabó Imre, Domokos Endre (szerk.): Környezetinformatika. - Környezetmérnöki Tudástár 16. kötet. - Pannon Egyetem Környezetmérnöki Intézet, 2011, ISBN: 978-615-5044-41-0, <https://tudastar.mk.uni-pannon.hu/anyagok/16-Kornyezetinformatika.pdf>

Domokos Endre (szerk.): Környezetinformatika II. - Környezetmérnöki Tudástár 23. kötet. - Pannon Egyetem Környezetmérnöki Intézet, 2012, ISBN: 978-615-5044-48-9, <https://tudastar.mk.uni-pannon.hu/anyagok/23-KornyezetinformatikaII.pdf>

Boncz Imre (szerk.): Kutatásmódszertani alapismeretek. - Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, 2015, Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%20Palyazati/sport/Kutatasmodszertan_e.pdf